

vens § 9, stk. 8, kan opholdstilladelse på grundlag af ægteskab dog som udgangspunkt ikke gives, hvis ansøgeren opholder sig her i landet uden at have lovligt ophold efter udlændingelovens regler. En asylansøger, som indgår ægteskab her i landet, vil således som udgangspunkt kun kunne få opholdstilladelse på grundlag af ægteskabet, hvis den pågældende udrejser af Danmark, indgiver ansøgning om familiesammenføring fra udlandet og forbliver i udlandet, indtil tilladelsen er meddelt.

Efter regeringens opfattelse består der en risiko for, at udlændinge under behandlingen af eksempelvis en asylsag ved indgåelse af proformaægteskaber søger at skaffe sig et opholdsgrundlag.

For at modvirke denne risiko for misbrug af udlændingelovens regler foreslås lov om ægteskabs indgåelse og opløsning ændret, således at det er en betingelse for ægteskabs indgåelse her i landet, at hver af parterne har dansk indfødsret eller lovligt ophold efter udlændingelovens regler herom.

Et lignende forslag har tidligere været fremsat i Folketinget som en del af lovforslag nr. L 59 af 16. april 1998 om ændring af udlændingeloven, straffeloven og ægteskabsloven. Dette forslag var dog ikke – som nærværende forslag – udformet som en bestemmelse om, at ægteskab kun må indgås, når parterne har enten dansk indfødsret eller lovligt ophold her i landet i medfør af udlændingelovens §§ 1-3 a, 4 b eller 5, stk. 2, eller i medfør af en opholdstilladelse efter udlændingelovens regler, men som en bestemmelse om, at udlændinge kun må indgå ægteskab her i landet, hvis de pågældende har lovligt ophold i medfør af de dagældende bestemmelser i udlændingelovens §§ 1-4 eller § 5, stk. 2, eller i medfør af en opholdstilladelse efter udlændingelovens regler. Der henvises til Folketingsstidende 1997-98, 2. samling, FF s. 977, 2420 og 2556, tillæg A, s. 1554, tillæg B, s. 728, og tillæg C s. 503. Under udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 59 blev det besluttet at lade bestemmelsen om at begrænse udlændinges adgang til at indgå ægteskab i Danmark udgå af lovforslaget. I stedet blev den ovenfor omtalte bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 8, indsat.

Som led i bekæmpelsen af proformaægteskaber foreslås det endvidere, at de myndigheder, der efter lov om ægteskabs indgåelse og opløsning skal prøve, om ægteskabets betingelserne er opfyldt (prøvelsesmyndighederne), skal gøre alle par, for hvem det har praktisk relevans, bekendt med indholdet af udlændingelovens ægtefællesammenføringsregler, herunder at indgåelse af et ægteskab i Danmark ikke automatisk betyder, at den udenlandske ægtefælle kan få opholdstil-

ladelse i Danmark, og at et proformaægteskab ikke giver ret til ægtefællesammenføring.

Justitsministeriet vil i den forbindelse fastsætte nærmere regler om, at prøvelsesmyndighederne – hvor det er praktisk relevant – skal udlevere en skriftlig vejledning om indholdet af udlændingelovens bestemmelser om ægtefællesammenføring til parterne.

Regeringen finder endvidere, at det skal være en betingelse for indgåelse af ægteskab, at parterne i disse tilfælde afgiver erklæring om at være bekendt med udlændingelovens bestemmelser om ægtefællesammenføring, herunder bestemmelsen om, at proformaægteskaber ikke giver ret til opholdstilladelse.

Det foreslås endelig, at vielsesmyndighederne ved borgerlige vielser skal kunne indberette tilfælde, hvor der er mistanke om proformaægteskab til Udlændingestyrelsen, således at oplysningerne vil kunne indgå i behandlingen af en eventuel senere ægtefællesammenføringssag. Indberetningsordningen omfatter af hensyn til præsternes tavshedspligt ikke kirkelige vielser.

Efter *Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens artikel 12* har giftefærdige mænd og kvinder ret til at indgå ægteskab og stifte familie i overensstemmelse med de nationale love og udøvelsen af denne ret. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med konventionens artikel 8 om respekt for familielivet og privatlivet. Rettighederne i artikel 12 er imidlertid relative, og den materielle beskyttelse heraf begrænset, idet rettighederne kan undergives sådan lovmæssig regulering, som staten finder passende. Medlemsstaterne har et ganske vidt skøn, idet dog en regulering af bl.a. adgangen til at kunne indgå ægteskab skal være i overensstemmelse med et almindeligt legalitetsprincip.

Det er regeringens opfattelse, at forslaget om at stille som betingelse for ægteskabs indgåelse her i landet, at hver af parterne har dansk indfødsret eller lovligt ophold efter udlændingelovens regler herom, jf. herved lovforslagets § 2, nr. 1, er i overensstemmelse med rammerne for medlemsstaternes adgang i artikel 12 til at fastsætte nationale love om udøvelsen af retten til at indgå ægteskab.

Endvidere følger det af *Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens artikel 14*, at rettigheder i henhold til konventionen beskyttes uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Det grundlæggende kriterium for anvendelsen af artikel 14 er, at der skal være tale om sammenlignelige situationer (»in relevantly similar situations«). Er en